

Barranquisme a França

Dues propostes interessants

Autors: Àlex Batllori i Lacueva

Encadenament del canyó del Bitet Superior i Inferior

Després d'haver fet diversos encadenaments (Colladeta – Grist (Erist), Gurrundue – Miravall, Consusa – Miravall i l'Aigüeta – Grist), em va semblar interessant la realització d'aquest altre encadenament. Tot i que hi ha un tram llarg intermedi d'uns 2 km que no té gaire interès, l'exploració del Bitet en conjunt és magnífica. Havia visitat el Bitet Inferior diverses vegades, però em faltava fer el Bitet Superior; de manera que vaig decidir de fer-los plegats. Només em calia un company, que no em va costar gaire de trobar: l'incombustible Joan Manchon. Triem un 4 de setembre. La data s'allunya uns dies de la bona època per visitar-lo, que és del juliol a l'agost, però així i tot ens hi arrisquem.

Descens

Sortim un divendres a la tarda. Volem arribar a una hora prou bona per poder dormir alguna estona. Només fem una parada ràpida per sopar. Seguim a bon ritme, com sempre; amb en Joan no se sap si és més aventura l'activitat o el fet d'anar amb el seu cotxe. Arribem a bona hora a la pista que puja al Bitet Inferior, de manera que podem dormir unes hores. L'endemà ens haurem de llevar d'hora. Són les deu de la nit, estenem un plàstic al terra, posem els aïllants i els sacs al damunt i ja dormim! Hem deixat un despertador dins d'una bossa de plàstic perquè no es mulli amb la rosada.

Baixant el primer ràpel de 20 m del Bitet Inferior, uns dels ràpels més espectaculars del descens.

Ens llevem a les sis del matí, escalfem cafè i mengem alguna cosa. Un cop «tips» agafem el cotxe, que ens portarà a la capçalera del canyó del Bitet Inferior. Aquí deixem el cotxe, ja que no sabem com estarà la pista que segueix fins al Bitet Superior. Decidim pujar-hi caminant. Com que no fa gaire fresca, portem uns pantalons curts i una samarreta de Robhil, i les motxilles amb el material per baixar –cordes, arnès, neoprens, etc.– que ja teníem preparades.

En una hora arribem al començament del descens del Bitet Superior. Ens canviem i comença el descens. Estem animats, ja que tenim un bon dia, i mentre anem avançant ens agrada aquest primer canyó. És bonic i no presenta cap gran dificultat. Arribem a la presa del Bitet.

Aquí finalitza aquest primer canyó. En escassament dues hores s'ha acabat aquest primer tram. Són les deu del matí. Ràpidament agafem la pista fins a la capçalera del Bitet Inferior. Ja hi ha gent, cosa que no ens sorprèn ni ens comporta cap problema. Com que ja sabem el que podem trigar en aquest segon tram, perdem una estona per menjar alguna cosa i beure una beguda isotònica.

Comencem aquest descens i ens rep un bonic salt de 4 m. Anem ràpids fins a trobar un nombrós grup de francesos. Som en el pou del passamà de 17 m i ens diuen que passem. No cal que ho tornin a dir. Baixem fent ràpel els primers i els donem les gràcies. Seguim a bon ritme fins a arribar al lloc que crec que és el més espectacular i bonic del descens. És el ràpel més llarg, té 31 m. És un lloc únic. Les parets cauen vertiginosament; el soroll de l'aigua és increïble, i l'ambient, grandios. No parem gaire estona ja que bufa molt d'aire acompanyat de l'aigua de la cascada. Un petit salt i tornem a afagar un ritme ràpid. Passem petits pous i algun salt fins a arribar a l'últim. Finalment, assolim el pont que dona per acabar el descens.

Són les quatre de la tarda, portem pràcticament vuit hores de descens. Estem raonablement satisfets per tota l'exploració. Només ens queda el tram de pista fins al cotxe. Ens traiem una part del neoprè i pugem fins al cotxe. Aquí finalitza un altre repte. Ara toca fer nous plans davant d'un bon àpat.

Història

El primer intent d'exploració del Bitet Inferior data de l'any 1908 a càrrec de F. A. Martel. Han de passar molts anys fins que alguns membres dels grups de la FF d'Espeleologia GSVO i SSPPG fan el primer descens (agost del 1981). El primer descens del Bitet Superior fou realitzat per J. F. Pernette i Jean Hourticq l'any 1983. Nosaltres –A. Batllori i J. Manchon– vàrem fer l'encadenament el 4 de setembre del 1999.

Situació

Sortint pel pas fronterer del Portalet, en direcció a la ciutat francesa d'Oloron, una vegada passat el petit poble de Gabas i abans de la central elèctrica de Miégebat, surt una pista per l'esquerra que mena a la capçalera del canyó del Bitet Inferior. Aquí comença el tram inferior. Per arribar al tram superior, cal seguir la pista passant el pont del Bitet. Aquesta pista puja fins a la sortida del canyó del Bitet Superior, des d'on seguirem un camí per l'esquerra del canyó en direcció al llac d'Isable. Després de trenta minuts arribarem a un lloc pla del camí; aquí deixarem el cotxe i, per la dreta, arribarem al començament del descens –nosaltres vàrem deixar el cotxe al començament del Bitet Inferior.

Descripció

Comença el descens del canyó del Bitet Superior amb un primer pou de 8 m amb un bloc característic a la capçalera. Després d'un ressalt de 2 m, segueix un tram sense incidents fins a arribar a un ressalt de 6 m. Segueix un pou de 4 m. No trigarem gaire a arribar al tram més espectacular del descens: un seguit de pous de 10, 12 i 15 m que donen per acabat el primer tram. Al cap de poca estona, trobem la presa del Bitet i, més endavant, la pista que seguim durant 2 km.

A continuació, es pot triar entre dues opcions: anar per la pista o bé seguir pel riu. Nosaltres vàrem preferir d'agafar la pista. Una vegada al començament del Bitet Inferior, tenim un primer salt de 4 m que ens aboca a un interessant pou de 20 m. Segueix un altre pou salt de 4 m i un ressalt de 2 m. Arribem així a un espectacular pou de 17 m amb un passamà fix que ens allunya de la cascada. Segueixen dos pous més de 6 m i un altre pou salt de 6 m més. Si se salta, cal prestar molta atenció al nivell de l'aigua.

Seguim fins a la capçalera del pou més espectacular, que té 31 m. Segueix un pou salt de 5 m i, a partir d'aquí, ens trobem petits pous i algun salt de 5 i 8 m; dos ressals de 2 i 5 m, i un últim pou salt de 6 m. S'ha d'anar amb molt de compte quan baixa molta aigua, ja que es pot formar un remolí a la base. I aquí s'acaba el descens.

Època de descens: del juliol a l'agost.

Horari: entre 8 i 10 h, segons el grup –és a dir, 2 h per fer el descens del Bitet Superior, 45 min de pista i 5 h de descens del Bitet Inferior–, a banda del temps d'aproximació si es deixa el cotxe al final del riu.

Material necessari: dues cordes de 50 m i vestit de neoprè.

Barranc de Lekime

El barranc de Lekime és un dels descensos més interessants del Pirineu basc i francès. Es tracta d'un descens dur i exigent de gairebé 700 m de desnivell i 1.600 m de recorregut. Es troba situat en una zona poc coneguda i és interessant de fer-lo amb aigua, cosa que només és possible en una època molt puntual de l'any.

Últims ràpels abans de la sortida del barranc de Lekime.

Material necessari

- Dues cordes de 50 m.
- També seria interessant disposar d'una altra corda de 30 m per als pous curts.
- Material per reposar i, en època de pluges, vestit de neoprè.

Època de descens

Primavera o època de pluges.

Horari

Entre 5 i 6 h de descens. 1 h d'aproximació i 1 h de tornada, si es disposa de dos cotxes.

Mapa útil

Carte de Randonnée «Pyrénées arte n° 2 Pays Basque Est»

Descens

Vam escollir el tercer cap de setmana d'un mes d'abril perquè la probabilitat que circulés aigua per aquest barranc era més alta. Així doncs, vam arribar un divendres a la nit a l'inici de la pista que mena a la capçalera del descens. Per sort, la persona que condueix el cotxe no practica el descens de barrancs i ens esperarà a la sortida; d'aquesta manera no caldrà que hi anem amb dos cotxes. Dormim en una clariana a prop de la carretera, però a mitja nit la pluja ens obliga a arrecerar-nos dins del cotxe i hem de procurar acabar de passar la nit tan còmodament com puguem.

A la fi són les set del matí, però la veritat és que ens trobem més cansats que quan ens vàrem posar a dormir. Fa un dia tapat, però almenys no plou. Esmorzem una mica mentre preparam el material per a l'exploració. Tot seguit, el nostre «xofer» ens apropa al final de la pista, fins al punt on pot arribar el cotxe, i li deixem les notes i els plànols perquè pugui arribar al lloc on ens deixarà el descens. Iniciem l'aproximació fins a la capçalera del Lekime. Ens costa una mica arribar a l'entrada del barranc, però un cop hi hem arribat comprovem amb satisfacció que el cabal d'aigua és moderat —a l'estiu, està completament sec. Ens canviem, distribuïm el material de descens i comencem l'exploració. En arribar al tercer ràpel, la pluja comença a fer acte de presència. Per sort, però, és una pluja molt fina, i esperem que continuï sent així, perquè encara hem de fer gairebé tot el descens. Se succeeixen els ràpels i els ressalts i —com sempre fem quan som dos companys— ens alternem la primera posició. Ens alenteix una mica la realització de la topografia i també el fet de reforçar o canviar algun ancoratge. Així, arribem a dos pous seguits que sumen gairebé 70 m. És una zona espectacular. En un d'aquests ràpels se'ns queda enganxada una corda. La volem recuperar però per més que estirem entre els dos no ho aconseguim. Com que la necessitem, decideixo ascendir per la corda fins a arribar a desenganxar-la o, en el pitjor dels casos, fins que cedeixi. És arriscat, però no ens queda cap altra opció. Així doncs, pujo alguns metres i, com a mesura de seguretat, situo un clau a la paret i m'hi asseguro. Segueixo pujant molt lentament i de sobte cedeix la corda i... Per sort, el clau m'aguanta i quedo penjat. Recupero la corda i la instal·lo en doble novament per seguir fent ràpel fins a on m'espera el meu company. Sense fer cap comentari seguim el descens; això sí, cada cop que recuperem corda ho fem amb molta cura per evitar noves sorpreses. La pluja ha parat —cosa que ens anima molt— i avancem amb més rapidesa. D'aquesta manera arribem a una zona on ja podem calcular —per la informació que tenim dels navarresos sobre aquest descens— el poc temps que ens queda per acabar el descens; així que decidim parar per menjar alguna cosa i beure un te. Després del petit refrigeri, seguim avançant amb més ànim malgrat que reapareix la pluja, i aquesta vegada plou de valent. Estem segurs que sortirem ben parats d'aquesta visita. Al cap de pocs ràpels, arribem al punt de sortida del barranc. Com que encara plou, decidim

deixar-nos posats els vestits de neoprè; i així arribem al punt de trobada on ens espera el nostre company amb el cotxe. L'hem de despetar, ja que està ben adormit. Ens canviem sota la pluja i empaquetem tot el material en bosses industrials per no deixar el cotxe en males condicions. En acabar aquesta part més desagradable de la feina, pugem al cotxe, ens posem la roba seca i ja podem tornar cap a casa. Així finalitza aquesta exploració.

Situació

Entrant pel pas fronterer de Valcarlos, cal seguir la carretera en direcció Saint-Jean-Pied-de-Port i Saint-Jean-le-Vieux, Lecumberri, i anar en direcció al port de Burdencuruxeta i Irati. Per arribar a la capçalera del barranc hi ha una pista a mà esquerra que cal seguir fins a una caseta on s'ha de deixar el cotxe. Cal buscar un camí que ressegueix el cim de Mendive i que mena a un bosc que, a la part alta, té un camí que arriba, després d'un tros, molt a prop del cabal del Lekime. Si hi ha boira i no es coneix l'indret, no us recomano que feu aquesta aproximació, ja que us podríeu perdre. Per arribar a la sortida del barranc, on es deixa l'altre cotxe, es recula abans de l'ermita de Saint-Sauveur per una pista asfaltada a mà esquerra. Cal seguir-la fins que

es creua amb una altra pista sense asfaltar que cal prendre fins a trobar un mas. En aquest punt es deixa el segon cotxe. A partir d'aquí, cal seguir l'aproximació a peu tot resseguint un rierol. A continuació, cal creuar un vessant fins a arribar a la sortida del Lekime. En realitat aquest recorregut es fa a la inversa, ja que se surt del barranc.

Història

El primer descens va ser realitzat l'abril del 1984 per l'Expedició Espeleològica de la FFE a Nova Guinea; i els posteriors descensos i la primera ressenya, per grups navarresos i de la zona.

Visita i topografia realitzada per Àlex Batllori i Joan Manchon, l'abril del 2000.

Descripció

Separem aquest descens en dos trams. El primer, el més llarg, comprèn els dos ràpels més llargs del descens, i cal destacar-ne un passadís encaixat interessant. El segon tram és menys intens, poc encaixonat i presenta ràpels curts i molts trams sense cap ràpel.

